

Restorative Justice Nederland

Met blijdschap geven wij kennis....

Vol trots presenteren wij u als Stichting Restorative Justice Nederland (RJN) onze allereerste nieuwsbrief. Na maanden intensieve voorbereiding en met dank aan velen is de Stichting een feit. Restorative Justice Nederland wil het verbindende netwerk zijn van en voor instellingen, organisaties en individuen die restorative justice, herstelrecht en herstelgericht werken binnen Nederland verder willen ontwikkelen en verankeren binnen en buiten het strafrecht. Wij willen dat doen met een scherp oog voor internationale ontwikkelingen op dit gebied. Vandaar de deels Engelse naamgeving.

Restorative Justice Nederland

In onze doelstellingen zijn onze ambities te vinden. Samenwerking en netwerkvorming staan voorop om beleid, wetenschap en praktijk samen te brengen en te verbinden. Om de bestaande herstelrechtelijke theorie en praktijk verder te ontwikkelen zullen wij onderzoek, advies, training, het (mede)organiseren van seminars en andere activiteiten initiëren, aanmoedigen en ondersteunen. Tenslotte willen wij stimuleren dat binnen relevante maatschappelijke sectoren, zowel binnen als buiten rechte, gebruik wordt gemaakt van diverse (bestaande en nieuwe) vormen van restorative justice. RJN wil een centrum voor expertise en innovatie zijn waarin praktijkkennis, wetenschappelijke theorieën, publicaties, modellen en methodieken worden verzameld en ontsloten.

Aansluitend willen we het draagvlak voor restorative justice vergroten en informatie-uitwisseling en voortdurende discussie rond het thema bevorderen; daarvoor zullen we communicatie- en netwerkactiviteiten ondernemen. Deze E-Nieuwsbrief is hier een voorbeeld van, maar ook via onze levendige LinkedIn discussiegroep "Forum voor Herstelrecht" en ons Twitter account (Rest_Justice_NL) kunt op de hoogte blijven van wat er allemaal gaande is op het terrein van restorative justice.

De nieuwsbrief is opgebouwd uit een aantal vaste rubrieken, waarbij ruimte is voor reflectie, nieuws uit binnen- en buitenland, onderzoek, praktijkverhalen en human interest.

Wij wensen u veel leesplezier!

Gert Jan Slump & Anneke van Hoek. Stichting Restorative Justice Nederland.

NIEUWSBRIEF

Bestuur:

Mr. Maria Leijten
Drs. Anne Ochtman
Drs. Rob Nab

Comite van Aanbeveling:

Prof. Dr. Hans Boutellier
Mr. Han Bartels
Drs. Pieter Hilhorst

Management:

Drs. Gert Jan Slump
Drs. Anneke van Hoek

www.restorativejustice.nl

Colofon

Redactie: Bart de Jong, Renée Kool, Eric Wiersma
De volgende mensen hebben een bijdrage geleverd aan deze nieuwsbrief:
Robin Linthorst, Ahmed Magouz, Marieke Wittendorp, Anne-Marie Zegers, Annemieke Wolthuis,
Jan Ruigrok, Gert Jan Slump, Anneke van Hoek, Rob van Pagée

Gastcolumn

The World's First Restorative City

In Hull begint de victorie nu die Engelse handels- en havenstad, met het karakter van een gepensioneerde zeekapitein, zichzelf heeft uitgeroepen tot 'The World's First Restorative City'. In oktober jl. is daar dan ook veel inspiratie opgedaan tijdens de 13e IIRP World Conference on Restorative Practices en zijn er overtuigende workshops.

In de wandelgangen van de prachtige Victoriaanse City Hall melden congresserende Hullians verheugd en trots dat zij zelf en tienduizenden ambtenaren, leerkrachten en politiemensen nu zijn opgeleid in de beginselen van herstelgericht werken.

Tijdens een pauze neem ik de proef op de som in het naast de City Hall gelegen modern aandoende Princess winkelcentrum. Ik vraag een paar voorbijgangers of zij weten dat hun stad 'very special' is en hoe zij daar misschien iets van hebben gemerkt. En inderdaad, mijn kleine steekproef levert op dat twee van de drie ondervraagden wel eens van 'restorative practices' hebben gehoord. Hoe zit dat in een Nederlands stadscentrum?

In de Spuistraat van hartje Den Haag 'de stad van het Recht' hebben drie verbijsterde passanten geen idee waar ik over praat. Toeval? Of gebeurt er echt iets in Hull? Ik denk het laatste. En dat geeft hoop voor ons land. Want er is nu het initiatief dat de herstelgerichte bewegingen bundelt met de robuuste naam 'Restorative Justice Nederland'. En daarmee ligt de weg open naar 'The World's First Restorative Country'.

Meer informatie:

"Hull, Towards a Restorative City" by Mark Finnis:

<http://is.gd/hDTCp>

Robin Linthorst

lid Raad van Toezicht Eigen Kracht Centrale,
mede-initiatiefnemer RJN

Even voorstellen

Jan Ruigrok, trainer, begeleider en coach bij ECHO

ECHO: wat is dat voor een organisatie?

ECHO is het Expertisecentrum voor Herstelrecht in het Onderwijs (www.herstelrechtinhetonderwijs.nl). ECHO heeft ruime expertise op het gebied van leerlingbegeleiding, communicatie en conflicthantering. In september van dit jaar is ECHO opgericht door een groep mensen die sinds 2003 zijn gespecialiseerd in het werken met herstelrecht.

Kunt u de kern van uw werk in 3 woorden omschrijven?

Ik zou mijn werkzaamheden binnen ECHO willen omschrijven als verbindend, betekenisgevend en vooral leuk! Verbindend in de zin dat herstelrecht leerlingen, docenten en andere betrokkenen bij de school samenbrengt en met elkaar verbindt, wat leidt tot groei bij de leerlingen.

Betekenisgevend omdat herstelgericht werken kan bereiken dat mensen het gevoel krijgen dat ze er toe doen. Leuk in de zin dat herstelgericht werken een leuke manier is voor scholen om antwoord te vinden op vragen waar zij zich voor gesteld zien. Diversiteit in de klassen en contact met de ouders vraagt om een dergelijke manier van werken.

Hoe pakt u dat aan?

We hebben een model ontwikkeld voor het introduceren en implementeren van herstelrecht in scholen: de pedagogische dansvloer.

<http://www.herstelrechtinhetonderwijs.nl/publicaties/4.pdf>

Waar bent u trots op?

Trots haal ik uit het samenbrengen van mensen binnen de school en zien dat herstelgericht werken het plezier bij leerkrachten vergroot. Betrokkenen voelen zich sterker en meer zelfverzekerd. Herstelgericht werken vergroot het geluk van de mensen in de school, van leerlingen, maar zeker ook van de docenten.

Blijft er nog iets te wensen over voor 2011?

Een wens van me is om het herstelgerichte werken uit te breiden naar meer scholen, zodat het een normale manier van omgaan met leerlingen en met elkaar wordt. Daarnaast zou ik graag zien dat herstelgericht werken in alle lagen van de school doorgevoerd wordt, van directeur tot conciërge, zodat er sprake is van een geheel herstelgerichte school.

Verhalen uit de praktijk

Buurt Overlast Bemiddeling in Amsterdam

Op het moment dat het stadsdeel Ahmed Magouz van Spirit Herstelbemiddeling (www.spirit.nl/kinderenjongeren/wat-kunnen-wij-voor-je-doen/kinderenjongeren-tot-12-jaar/herstelbemiddeling/) benadert, is er al veel misgegaan rondom het plein. Buurtbewoners klagen dagelijks over vervuiling, bedreigingen, vernielingen en het tot midden in de nacht voetballen met bijbehorend lawaai. Een eerder in de buurt georganiseerd gesprek escaleerde en er is over en weer geen vertrouwen meer.

Ahmed is als herstelbemiddelaar onpartijdig en stelt zich open. "Kennismaking heeft tijd nodig. Schipperen met geduld, houding en respect; zichtbaar luisteren en het gevoel geven dat ieder woord opgepikt wordt zonder op iedere opmerking in te gaan, anders loop je stuk op deze jongeren. Deze houding maakt dat ik acceptabel voor hen word. Als de eerste spanning voorbij is, accepteren ze me als gesprekspartner en kan ik alles zeggen. Ik moet mijn weg vinden naar die paar jongeren die wel bereikbaar zijn en via hen de rest overtuigen van de zin en het nut van het iets anders kijken naar hun situatie."

De jongeren zien door deze voorbereidende gesprekken in hoe ernstig buurtbewoners hun gedragingen ervaren (niet kunnen

slapen, bange kinderen, huis te koop zetten, bang zijn langs jongeren te lopen op straat) en dat zij verantwoordelijk kunnen zijn voor een omslag in de buurt en bij de buurtbewoners. Zij gaan zien dat zij zelf belangrijk zijn en aan een oplossing bij kunnen dragen.

Er is uiteindelijk een gesprek met jongeren, bewoners/klagers en organisaties waarin iedereen open en veilig klachten, gevoelens en meningen kan uiten. De anonimiteit wordt doorbroken: mensen zitten tegenover elkaar, gezicht erbij en namen genoemd; "Ik ben Petra en woon 3 huizen verder", "Ik ben Mohammed, ben 19, ben hier geboren en getogen en hang ook op het plein". Mensen worden bekend met de buurt en met elkaar en er groeit een besef bij jongeren, bewoners en organisaties dat het een kwestie van geven en nemen is. Er is ruimte voor onderlinge afspraken. De jongeren mogen weer gebruik maken van het buurtcentrum en hebben zelf initiatief genomen voor een buurt-Suikerfeest. Brief opgesteld, hapjes - via moeders - geregeld en activiteiten georganiseerd in een basisschool waarop veel jongeren zelf nog gezeten hebben.

Gewikt en gewogen

Onderzoek naar de impact van slachtoffer-dader gesprekken

Slachtoffer in Beeld (SiB) (www.slachtofferinbeeld.nl) is in Nederland de organisatie die, in opdracht van het Ministerie van Justitie, verantwoordelijk is voor het landelijke coördineren, faciliteren en uitvoeren van slachtoffer-dadergesprekken. Bij een slachtoffer-dadergesprek gaan een dader en slachtoffer met elkaar in gesprek. Ze kunnen hiervoor verschillende motieven hebben. Slachtoffers kunnen behoefte hebben uit de slachtofferrol te stappen en het beeld van de dader bij te stellen, te normaliseren. Ook hebben zij vaak veel vragen als: "Waarom ik?", "Hield je mij al in de gaten?" en "Wat dacht je toen je mij dit aandeed?". Daders willen vaak hun verantwoordelijkheid nemen en excuses aanbieden. Of ze willen uitleggen hoe zij tot hun daad zijn gekomen of hoe zij hun leven willen beteren.

Slachtoffers en daders worden door verschillende netwerkpartners uit de justitieketen doorverwezen naar SiB: Slachtofferhulp Nederland, Raad voor de Kinderbescherming en verschillende (jeugd)reclasseringsorganisaties. Ook kunnen beide partijen zich via de site zelf aanmelden. In de helft van de gevallen gaat een slachtoffer of dader in op het verzoek van

de andere partij, wat een behoefte aan beide zijden laat zien. Er worden jaarlijks circa 1000 zaken afgesloten waarbij meer dan de helft resulteert in een gesprek, briefwisseling of pendelbemiddeling.

Doelstelling van SiB is dat slachtoffers en daders zich door deze bemiddelingen anders tot elkaar en het misdrijf gaan verhouden. Onlangs deed SiB wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van slachtoffer-dadergesprekken op beide partijen. De drie centrale uitkomsten zijn:

- Slachtoffers ervaren minder angst en minder woede richting de dader na een slachtoffer-dadergesprek.
- Het slachtoffer-dadergesprek geeft daders inzicht in de gevolgen voor slachtoffers en dit raakt hen persoonlijk.
- Een grote meerderheid van de slachtoffers en daders zien de bemiddelde contacten als waardevol en zijn daar tevreden over.

Waardevolle en bemoedigende uitkomsten die de doelstelling van SiB onderstrepen en hen aanmoedigen hun werkwijze te bestendigen en het werk verder uit te bouwen.

Nieuws uit Europa

In september 2010 ben ik in Bilbao in het bestuur van het European Forum for Restorative Justice (www.euforumrj.org) gekozen. Een prettige landing in een bestuur met gedreven en professionele mensen uit diverse Europese landen die allen hetzelfde doel nastreven: herstelrecht in Europa en in hun eigen land beter op de kaart zetten. De eerste bijeenkomst van het bestuur in Leuven staat gepland voor december. Ik dacht op dat moment - vrij naïef - dat het echte werk pas zou beginnen als ik die eerste vergadering had gehad. Maar vanaf dag 1 dat ik in dat bestuur zit is er een actief - bijna dagelijks - mailverkeer gaande en daar komt het nodige werk uit voort. Meteen aanpakken dus.

Herstel op de Europese agenda

Het EFRJ probeert restorative justice beter zichtbaar te krijgen in beleid en stukken van Europa. Er is een petitie rondgestuurd met die oproep aan de Europese Commissie en het Europese Parlement. Velen van jullie hebben getekend, waarvoor dank.

Deze actie heeft geresulteerd in 2081 handtekeningen die op 3 november door de voorzitter van ons bestuur Niall Kearny zijn aangeboden aan Telmo Balthazar, hoofd van het kabinet van Commissioner Viviane Reding.

Op 10 december organiseert het EFRJ een bijeenkomst voor leden van het Europees Parlement (Committee on Justice) om hen nader te informeren over herstelrechtelijke ontwikkelingen. Wij hebben de Nederlandse leden benaderd en hopen op actieve deelname.

Coördinator nieuwsbrief gezocht

Het EFRJ is op zoek naar een nieuwe coördinator voor de nieuwsbrief die 3 keer per jaar verschijnt. Ben je lid van het EFRJ en heb je interesse, neem dan even contact op met Karolien Mariën: karolien@euforumrj.org

Annemieke Wolthuis

bestuurslid European Forum voor Restorative Justice

Podium **Eigen Kracht-conferenties: regie is de sleutel**

De Eigen Kracht Centrale (www.eigen-kracht.nl) streeft maximale zeggenschap na van burgers met het benutten van eigen kracht in samenhang met familie en sociaal netwerk. Een Eigen Kracht-conferentie (EK-c) kan georganiseerd worden met individuen, met grote groepen of in een buurt, als er herstel nodig is, of een leerplan gemaakt moet worden. Individuen, families en op elkaar betrokken groepen hebben bijna altijd de kracht om zichzelf te herstellen of te hernemen. Burgers die, ondersteund door hun eigen mensen de regie over hun leven in handen houden of nemen, horen er meer bij, zijn krachtiger, nemen en delen meer verantwoordelijkheid en herstellen beter van traumatische ervaringen. Slachtoffers, daders en hun respectievelijk eigen mensen kunnen in een EK-c samen in een

indringende ontmoeting rond een normoverschrijding hun conflicten oplossen en verhoudingen herstellen.

Ervaring en onderzoek naar meer dan 4000 Eigen Kracht-conferenties laten zien dat het hoog tijd wordt voor een nieuwe visie: mensen die vroeger als het probleem gezien werden, vormen nu het begin van de oplossing. Het belangrijkste dat de overheid, zorg en hulpverlening kan doen is dit proces vertrouwen en daarvoor uit de weg te gaan. De Eigen Kracht Centrale stimuleert burgers, organisaties en overheden in het activeren van burgers tot beslissingen over het inrichten van hun sociale omgeving. En dat is geen sinecure na vele jaren verzorgingstaat.

Seminar 'Inzetten van conferenties bij ernstige misdaden - een verkenning naar de mogelijkheden van herstelgericht werken'

De Eigen Kracht Centrale organiseert op 4 februari 2011 een verkenning naar de mogelijkheden van herstelconferenties voor mensen die geraakt zijn door een ernstig misdrijf. Twee films en een aantal gefilmde interviews zijn de basis van het seminar. Genodigden zijn rechters, leden van het OM, advocaten, mediators, docenten, hulpverleners en anderen die geïnteresseerd

zijn in de mogelijkheden van 'restorative practices'. Deelnemers zullen naar aanleiding van de films in de vorm van een herstelconferentie hun gedachten, gevoelens en ervaringen delen en bespreken. Klik hier voor meer informatie en aanmelding.

Summer School

Van 11 tot 15 juli organiseert het Europese Forum weer een Summer School, dit jaar in Kent, Engeland. Het thema is: What do practitioners say after they say hello? Info: www.euforumrj.org